

Kdo na moje místo

Tisková zpráva
15. 12. 2014 v Ostravě

17. 12. 2014 – 22. 03. 2015
Vernisáž 16. 12. 2014 v 18.00

Nová výstava PLATO je inspirovaná tvorbou a životem Petra Bezruče

Galerie
Multifunkční haly Gong

Kurátor výstavy
Zbyněk Baladrán, Marek Pokorný
Grafické řešení výstavy
Adéla Svobodová

K výstavě vychází katalog

Jedenáctou výstavu letošního roku *Kdo na moje místo* zahájí PLATO (platforma pro současné umění) Ostrava v úterý 16. 12. 2014 v 18 hodin v galerii Multifunkční auly Gong v Ostravě. Výstava, která je volně inspirovaná životem a dílem Petra Bezruče, představí na dvacet předních českých umělců včetně Jana Merty, Viktora Koláře, Jiřího Surůvky, Barbory Kleinhamplové a Slávy Sobotovičové, ale nabídne i díla maďarského radikálního filmaře Tamáse St. Aubyho. Vernisáž zahájí kurátoři výstavy Zbyněk Baladrán a umělecký manažer PLATO Marek Pokorný. Výstava potrvá do 22. 3. 2015.

Kurátor výstavy a umělecký manažer PLATO Marek Pokorný uvádí, že si po letech znovu ze zvědavosti přečetl sbírku *Slezské písně*. „Byl jsem ohromen, jak vydatný, přesvědčivý a naléhavý ten text jako celek je, stejně jako jsou neuvěřitelně silné některé jednotlivé básně.“ Marek Pokorný v díle nachází paralelu k současnému umění. „Díky zkušenosti s novou četbou *Slezských písní* jsem si řekl, že by stálo za to nějak jednotlivá témata v textu vepsat do půdorysu výstavy současného umění. V principu jsou v něm totiž obsaženy motivy a problémy, s nimiž se tak či onak potýká i dnešní umění.“ Výstava se tedy snaží zachytit například reakce současných autorů na různé formy útlaku, ale také otázku autorství, schopnost současného umění využít i dnes alegorii při výstavbě uměleckého díla či vztah lokálního a univerzálního. Tvůrci se k tématu vyjadřují různými prostředky – audio nahrávkou, fotografií dokumentární, instalovanou, kolorovanou, foto koláží, kresbou, malbou, textovým záznamem tvorby díla, jež je zároveň jeho prezentací, videoartem.

Jednotlivá umělecká díla přitom až na výjimky neobsahují přímý odkaz k Bezručovi. Pouze Petr Babák, nejprogresivnější grafický designer střední generace, byl kurátory výstavy vyzván, aby zpracoval vybrané básně ze *Slezských písní*. Babák vytvořil objekt stávající ze sedmi hovězích kostí a jednoho červeného míče. Dále Václav Kopecký speciálně pro tuto výstavu vytvořil sérii fotografií z památníku Petra Bezruče v Opavě.

Návštěvníci výstavy mohou vidět i film z 90. let natočený zesnulým Vítem Soukupem, ve kterém vystupují i ostravští výtvarní umělci jako Jiří Surůvka nebo Hana Puchová. Mezi další participující umělce patří např. letošní laureátka slovenské Ceny Oskára Čepana Jana Kapelová, Václav Stratil, Martin Zet, Dominik Lang či Jiří Skála včetně výrazných představitelů současné ostravské scény jako jsou malířka Hana Puchová a Jakub Adamec coby zástupce zdejší nastupující generace.

Kurátorský se na přípravě výstavy podílí Zbyněk Baladrán, zakladatel galerie *Display*, někdejší finalista ceny Jindřicha Chalupického, kurátor a umělec, jehož dílo bylo představeno v roce 2013 v Česko-slovenském pavilonu na Bienále v Benátkách. Podle něj si na Bezručovu otázku „Kdo na moje místo“ musíme pak odpovědět: „My, nikdo jiný tu není.“

K výstavě připravujeme leden a únor 2015 doprovodné a vzdělávací programy.

Galerie města Ostravy
Multifunkční aula Gong
Dolní Vítkovice, Ruská 2993
Ostrava – Vítkovice
Denně 10–18 h. Vstup volný
www.plato-ostava.cz

Kontakt pro média
Radka Feber
+420 727 815 134

Doprovodný program

Ne 25 01 2015 v 14.00

Jan Balabán, Ivan Motýl: Bezruč?!

Poloscénické čtení hry Bezruč?! v podání malíře Daniela Balabána (Vladimír Vašek), Lukáše Balabána (Petr Bezruč), Sylvie Krupanské (Marie), Ivana Motýla, Jana Šnébergera, Marie Balabánové, Marka Pokorného a dalších. Text zazní poprvé v nezkrácené verzi.

Út 27 01 2015 v 18.00

Diskuse s Hanou Puchovou

Debatní večer s vynikající malířkou. Moderuje Marek Pokorný.

Út 10 02 2015 v 18.00

Hyperrealita, hyperbola

Historik čte Bezruče. Přednáška Martina Jemelky.

Čt 12 02 2015 v 18.00

Diskuse se Slávou Sobotovičovou

Večer s jednou z nejosobitějších umělkyně česko-slovenského prostředí, která pracuje s médiem videoperformance. Večerem provází Marek Pokorný.

St 25 02 2015 v 18.00

Bezručův sad (parčík u bývalého Dolu Jindřich) Dařbuján a Pandrhola (pracovní název)

Performance Martina Zeta v návaznosti na výstavu *Kdo na moje místo*

Detailní informace o programu najdete na webových stránkách www.plato-ostrava.cz. Změna programu vyhrazena.

Zastoupení autoři

Jakub Adamec (1981) – vizuální a výtvarný umělec, v letech 2002 až 2007 studoval na někdejším Institutu pro umělecká studia Ostravské Univerzity v ateliéru Petra Lysáčka. Od roku 2001 působí v dnes už legendární „audio-vizuální overgenre“ skupině I love 69 Popgejů. V letech 2005 až 2007 byl kurátorem galerie Strážní věž. Od roku 2012 je kurátorem Galerie města Třince. Žije v Cieszyně v Polsku a v Třinci v Česku.

Tamás St.Auby (Szentjóby) (1944) – známý také jako Tamás Szentjóby, Tamas Stjóby, Tamas Stauby, Tamas St. Aubsky, Emmy Grant, Emily Grant, Tamas Staub, Tamas Taub and Kurt Schwitters a další; začínal jako muzikant, básník a fotograf. Od 60. let minulého století pracuje formou happeningů a akcí; v roce 1966

organizoval spolu s Gáborem Altorjayem první happening v Maďarsku. Byl zapojen do hnutí fluxus, překládal a dovážel texty, organizoval akce, v roce 1969 uspořádal první fluxus koncert v Maďarsku. Je jednou z nejnepopsatelnějších postav maďarské avantgardy, jejíž směřování i náplň významně ovlivnil. St.Auby v roce 1968 založil IPUT (maďarsky TNPU), Mezinárodní paralelní unii telekomunikací, fiktivní organizaci. Pro svůj „ne-umělecký radikalismus a podílení se na samizdatu“ byl cenzurován, v roce 1974 byl uvězněn a poté donucen opustit zemi (exil v Ženevě).

Petr Babák (1967) – grafický designér, vysokoškolský pedagog. V letech 1990–1996 absolvoval ateliér Knižní úpravy a tvorby písma (prof. Jan Solpera) na Vysoké škole

uměleckoprůmyslové v Praze. V roce 1997 založil společně s Tomášem Machkem Studio Machek&Babák a od roku 2003 vede vlastní grafické studio Laboratoř. Od roku 2005 je vedoucím ateliéru Grafický design a nová média na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze.

Daniel Balabán (*1957) – malíř, vysokoškolský pedagog. Studoval v letech 1978 až 1984 na Akademii výtvarných umění v Praze v ateliéru profesora Františka Jiroudka. V 80. letech minulého století se aktivně účastnil výstav nové malby a jeho tvorbu zahrnují do výstav mapujících českou postmodernu, které kurátorsky připravili manželé Ševčíkovi. V roce 2012 se stal laureátem ceny Michala Ranného.

Jana Kapelová (1982) – konceptuální umělkyně s výrazným zájmem o sociální a ekonomické aspekty umělecké praxe. Studovala na Pedagogické fakultě Trnavské univerzity slovenský jazyk a výtvarnou výchovu (2000–2004) a později v ateliéru Miroslava Nicza na Fakultě výtvarných umění Akademie umění v Banské Bystrici (2004–2006). V letech 2005 až 2006 absolvovala studijní pobyt v ateliéru Miloše Šejna na Akademii výtvarných umění v Praze a v letech 2009 až 2013 doktorandské studium v ateliéru Anny Daučíkové na Vysoké škole výtvarných umění v Bratislavě. Od roku 2011 je asistentkou Anny Daučíkové na pražské Akademii výtvarných umění. V roce 2014 se stala laureátkou Ceny Oskára Čepana.

Barbora Kleinhamplová (1984) – absolventka FAMU (2008) a Pražské akademie výtvarných umění (2012). Také studovala fotografii na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze a na Cooper Union School of Arts (2012). Spolupracuje s uměleckými časopisy A2 a A2LARM, je spoluzakladatelkou organizace RUKA.

Viktor Kolář (1941) – fotograf. Studoval Fotografický institut v Ostravě, v roce 1964 zahájil svoji pedagogickou dráhu na základní škole v Ostravě a absolvoval svou první autorskou výstavu. V roce 1968 odešel do Kanady, kde pracoval jako pomocník při těžbě molybdenu a v niklových hutích v Manitobě. Poté se dostal do fotografických laboratoří v Torontu. Díky uměleckým stipendiím nasnímal soubory

zachycující nákupní centra v Montrealu, kde také posléze uspořádal v Optical Gallery výstavu. V roce 1973 se však přes Paříž a Londýn vrátil zpět do Ostravy, která se v té době nacházela v hluboké normalizaci. Byl proto vyslýchán policií a následně pracoval jako dělník v Nové Huti (tehdy Klementa Gottwalda) a poté v letech 1975–1984 jako jevištní technik Divadla Petra Bezruče. Především se ale dále ve svém volném čase zabýval fotografováním a toto období se dá bez nadsázky nazvat jeho vrcholným. Teprve od roku 1985 se mohl opět věnovat fotografii ve svobodném povolání. V roce 1991 získal cenu Nadace Mother Jones v San Francisku. V roce 1994 začal vyučovat fotografický dokument na FAMU v Praze, kde se v roce 2000 habilitoval na docenta.

Dominik Lang (1980) – sochař, absolvent Akademie výtvarných umění v Praze 2008 (ateliéru Jindřicha Zeithammla, Veroniky Bromové a Jiřího Příhody); v letech 2004 a 2005 studoval na Vysoké škole umělecko-průmyslové v Praze (ateliér Jiřího Davida) a v roce 2006 působil jako asistent v ateliéru Ai Weweie v Pekingu. Od roku 2012 vede ateliér sochařství na Vysoké škole umělecko-průmyslové v Praze (společně s Editou Jeřabkovou). V roce 2011 byl jeho projekt Spící město vybrán pro Česko-Slovenský pavilon na Benátském bienále. V roce 2013 se stal laureátem Ceny Jindřicha Chalupeckého.

Jan Merta (1952) – jako jeden z mála autorů své generace našel adekvátní způsob, jak důvěryhodně nakládat s malbou jako médiem i institucí v době, pro niž je tradiční malířské gesto a klasický závěsný obraz jen jednou z mnoha (podezřelých) možností, jak může vypadat umělecké dílo. Jakkoli se Jan Merta ocitá téměř v roli žijícího klasika, je osobností respektovanou napříč generacemi.

Jiří Ptáček (1975) – výtvarný kritik, publicista, kurátor. V letech 1995 až 2001 studoval teorii a dějiny výtvarného umění na Filosofické fakultě UP v Olomouci. Od roku 1998 přispívá do deníků a oborových časopisů (Artur, Prostor Zlín, Umělec, Profil, Fotograf A2, Art&Antiques, Flash Art, Nový prostor), v letech 2003 až 2006 působil jako šéfredaktor časopisu Umělec, 2007 a 2008 jako dramaturg galerie NoD v Praze, v roce 2011 jako kurátor Galerie mladých v Brně a v poslední době jako hlavní kurátor Fotograf Gallery v Praze.

V letech 2009 až 2011 byl pedagogem Ateliéru video na Fakultě výtvarných umění VUT v Brně. Je spoluautorem Výzvy proti nulové mzdě.

Hana Puchová (1966) – malířka a příležitostná ilustrátorka. V roce 1997 absolvovala Vysokou školu umělecko-průmyslovou v Praze v ateliéru ilustrace a grafiky Jiřího Šalamouna. Jako malířka se nechává obrazem vést a trpělivě klade pigmentové hmoty přes sebe a buduje svou kompozici a barevná řešení. Expresivní vyznění malby je proto odůvodněně přirozené a konotace s modernistickými směry „věcnosti“ fyzicky případná. Výsledné formální i barevné zjednodušení se zdá být výsledkem dlouhého zápasu o emocionálně pregnantní výraz finálního obrazu a maluje, co důvěrně zná.

Jiří Skála (1976) – konceptuální umělec, kurátor. V letech 1998 až 2004 absolvoval Akademii výtvarných umění v Praze (ateliéry Jiřího Davida a Vladimíra Skrepla). V roce 2009 se stal laureátem Ceny Jindřicha Chalupského. Významným momentem, do něž Skálova práce postupně vykrystalizovala, je tematizace textového vyprávění, a s tím spojené hledání alternativního modu komunikace, který by mohl umožnit relevantní existenci narativu, ať už v galerijním či veřejném prostoru. Dalším z jeho rémat je dualita sociálně i soukromě determinovaných vztahů ke spotřební výrobě, pracovním nebo zábavním prostředkům.

Sláva Sobotovičová (1973) – jedna z nejosobitějších umělkýň česko-slovenského prostředí, která pracuje s médiem videoperformance. V letech 1991 až 1995 studovala Vysokou školu výtvarných umění v Bratislava a v letech 1995 až 1998 Akademii výtvarných umění v Praze. Od roku 2007 působí v archivu Vědecko-výzkumného pracoviště AVU v Praze. Formálním těžištěm jejich prací jsou různé míře inscenované akce, které scelí a dokončí pomocí videokompozice, respektive je jejich výsledkem zvuková nahrávka. Komponované a dekomponované události vycházejí z autorčiných žitých zkušeností, z činností, které nejsou ničím neobvyklé, ale jejich zpracování poukazuje k ideologickým, politickým, genderovým a dalším sociálním stereotypům,

zmnožování mechanismů dominance a násilí, ale také intimitu či důvěrnost jako sociální konstrukt.

Vít Soukup (1971–2007) – etabloval se především jako malíř, nicméně k jeho uměleckému (a lidskému) profilu neodmyslitelně patří filmy, autorská divadelně-kabaretní představení a komiksové fotopříběhy. V letech 1991 až 1997 studoval na Vysoké škole umělecko-průmyslové u Pavla Nešlehy (v roce 2003 zde získal doktorát). V roce 2000 mu byla přičtena Cena Václava Chada. Jeho tvorba je plná ironických (ale i sentimentálních) odkazů k vysokému i nízkému, využívá klišé jako účinný nástroj dekonstrukce. Rozpon mezi patosem a karikaturou velmi osobitým způsobem reaguje na stav umělecké scény a jazyka umění 90. let minulého století i na velká existenciální témata, jejichž „seriózní“ umělecké zpracování již není možné.

Tereza Stejskalová (1984) – kurátorka, kritička, redaktorka čtrnáctideníku A2 a editorka on-line platformy A2larm. Spolupracuje s pražskou galerií Transitdisplay, pro kterou zorganizovala celou řadu diskusí týkajících se politických a ekonomických předpokladů umělecké a kurátorské praxe. Je spolukurátorkou pražské galerie etc. A jednou z iniciátorek Výzvy proti nulové mzdě. V roce 2014 se stala laureátkou Ceny Věry Jirousové v kategorii etablovaných kritiků.

Pavel Sterec (1985) – postkonceptuální umělec, aktivista. V letech 2004 až 2006 studoval na Fakultě umění Vysokého učení technického v Brně v ateliéru performance Tomáše Rullera. V roce 2006 absolvoval stáž u profesora Petra Skaly na pražské FAMU a v letech 2006 až 2012 absolvoval pražskou Akademii výtvarných umění (v ateliéru Vladimíra Skrepla, Miloše Šejna a hostujícího profesora Zbigniewa Libery). Je jedním z iniciátorů Výzvy proti nulové mzdě.

Václav Stratil (1950) – malíř, konceptuální umělec, performer, vysokoškolský pedagog, hudebník; pracuje s aropriací i vlastní identitou. Do roku 1989 protagonista olomoucké alternativní umělecké komunity a v posledních dvou dekádách ferment brněnské výtvarné scény; od poloviny 70. let minulého století solitérní a v mnoha ohledech klíčová postava českého umění. V roce 2014 se stal laureátem Ceny Michala Ranného.

Jiří Surůvka (1961) – malíř, performer, kurátor, kabaretiér, vysokoškolský pedagog; od 80. let minulého století ústřední postava ostravské umělecké scény. Po absolvování gymnázia vystřídal různá zaměstnání. V letech 1984 až 1992 studoval na Filozofické fakultě Ostravské univerzity učitelství v kombinaci český jazyk – výtvarná výchova. Performanci se věnuje od poloviny osmdesátých let. Nejprve okrajově v rámci hudební skupiny Vzhůru do dolů (1984), o rok později začal vystupovat společně s bratrancem Petrem Lysáčkem, se kterým v roce 1992 založili Předkapelu Lozinski věnující se převážně performance při vernisážích. V roce 2005 se rozšířili o Františka Kowolowského a transformovali na skupinu František Lozinski o.p.s. Předkapela Lozinski (nebo také Duo Lozinski) stála u zrodu festivalu Malamut performance meeting v Ostravě.

Tomáš Svoboda (1974) – ať už pracuje s textem nebo zvukem, vytváří instalace či dokumentuje e-mailovou korespondenci, jako umělec sleduje systém. Na rozdíl od sémiotické tradice konceptualistů 60. let, odkazující především k samotnému statutu zobrazení, se Svobodův přístup vyznačuje zájmem o možnosti komunikace, (de)formované na základě předem dané logiky. Často zkoumá nendarativní text a jeho schopnost nést informaci, případně vztah mezi textem a obrazem, ale nenechává stranou ani sociální témata, analýzu médií a rozličných komerčních informací.

Petr Veselý (1953) – malíř, středoškolský a vysokoškolský pedagog. V letech 1973 až 1979

studoval v ateliéru Jana Smetany na pražské Akademii výtvarných umění. specifická a kvalitu tvorby Petra Veselého netvoří jen svébytné či dokonce zarputilé přesvědčení o výskytu a významu epifanie v obyčejném světě každodennosti, ale zejména svébytný, na – řekněme – formální rovině rozehrávaný a ambivalentně vnímaný vztah k modernistickému zlomu, jímž se moderní civilizace odřízla od tradice, ve které člověk samozřejmě patřil určitému prostředí a předměty, obrazy i prožitky měly jednoznačnou funkci či hierarchii.

Jiří Wimmer (1943–2001) – herec, komik. V roce 1965 absolvoval pražskou DAMU a v letech 1965 až 1970 byl v angažmá v Divadle Petra Bezruče v Ostravě, souběžně působil ve zdejším divadélku Waterloo; poté hrál ve Státním divadle Ostrava. V 70. letech minulého století uváděl koncerty skupiny Rangers; se zpěvákem Karlem Černochem vytvořili populární komickou dvojici, hojně vystupující v televizních estrádách.

Martin Zet (1959) – sochař, performer, umělec, vysokoškolský pedagog. V letech 1979 až 1985 studoval monumentální plastiku na Akademii výtvarných umění v ateliéru sochařství Jiřího Bradáčka a Jana Hány. Dnes žije a pracuje v Libušíně, kde v roce 1998 založil Centrum pro současné umění. Jeho pozice na české umělecké scéně je dlouhodobě ex-centrická, nicméně se nyní jeví jako jeden z nejdůležitějších příspěvků k Jeho happeningy předváděné mimo výstav a očí veřejnosti jsou mnohokrát zaznamenány pouze amatérsky. Na druhou stranu je to plodný umělec a za svůj život vystavoval na mnoha výstavách.